

друкар Іван Федоров та його послідовники на Україні: XVI – перша половина XVII ст: 36. док. – Київ, 1975. – № 75. – С. 127.).

Перше видання праці *Мелетія Пігаса* надруковане грецькою мовою у Вільнюсі 1596 року. Відомі рукописні переклади твору.

Література: Исаевич Я. Д. Преемники первопечатника. – Москва, 1981. – С. 16; Його ж. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. – Львів, 2002. – С. 134.

Наталія Бондар

Дорогобузький Святоуспенський монастир

Рік заснування невідомий. Найдавніше документальне свідчення є в магдебурзькому привілеї Дорогобужу (відомому з 1084 р.), виданому 20 грудня 1514 року великим князем литовським Сигізмундом I за поданням князя Костянтина Івановича Острозького. У 1530 р. місто з монастирем успадкували його сини Василь та Ілля. Після смерті останнього в 1539 р. маєтностями одноосібно володів *В.-К. Острозький*. Монастир мав значний релігійний авторитет серед населення, зокрема, в 70-80-х рр. XVI ст. шляхтичі зустрічались тут для залагодження конфліктів.

У 1580 р. князь *В.-К. Острозький* за 6000 кіп литовських грошів передав Дорогобуж із монастирем у заставу синові *Костянтину* († 1588 р.). Від його вдови Олександри Тишкевичівни їх отримав у посесію Криштоф Лодзинський, який неодноразово намагався привласнити прибутки монастиря і навіть убити архімандрита Феофана Бабацького.

За невиплачений борг Олександри Тишкевичівни Дорогобуж із монастирем *В.-К. Острозький* у 1594 р. повернув собі, а у 1603 р. передав синові *Олександру* та його спадкоємцям.

В.-К. Острозький постійно опікувався монастирем, навіть і тоді,

коли той перебував у посесії. 27 грудня 1582 року князь підтвердив за монастирем право володіння селами Дроздовим, Ілліним і Монастирцями. За цим же привілеєм тут мали жити архімандрит та 12 монахів.

Наприкінці XVI – на початку XVII ст. монастир перетворився у впливовий православний осередок України. Важливу роль у цьому відіграли архімандрити з числа духовних осіб-іноземців, запрошених князем для участі у видавничій і навчальній діяльності в Острозі. Насамперед, це кізкійський архієпископ *Діонісій Раллі* (1582-1586) і білгородський митрополит Лука Сербин (Албанчик) (1603 – †1617). За відсутності православного владики на Волині останній неофіційно очолював місцеву єпархію, висвячував нових священників.

Із настоятелів монастиря після Луки відомі Геласій Русовський та уніат Єремія Лисяцький (згадується від травня 1622 р.).

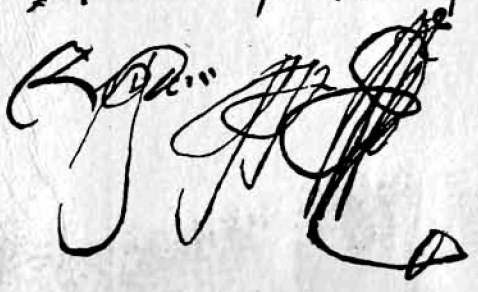
Література: Горін С. М. Дорогобузький Успіння Пресвятої Богородиці монастир (до середини XVII ст.) // Наукові записки Національного університету “Києво-Могилянська академія”. Історичні науки. – Київ, 2008. – Т. 78. – С. 9-19; Заяць А. Урбанізаційний процес на Волині в XVI – першій половині XVII століття. – Львів, 2003. – С. 28, 43-44; Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 98, 107-108, 135.

Сергій Горін

Дорофейович Гаврило (* ? – † після 1624)

Освітній і культурний діяч. Ймовірно, народився у Львові або десь на Галичині. У 1590 р. фігурує серед членів Львівського Успенського братства. Його знав *Кирило Лукаріс*. Існує два пояснення про місце їх знайомства: Константинополь, куди приїздив Д., або Венеція чи Падуя, де навчався *К. Лукаріс*.

Костентинъ **К**остентиновъ **В**нѣжа **О**строзкоу
Гнѣ на просѣ господарѣ **И**оаннѣ **А**рхмандри Дорого
Боускѣи **Д**имитриѣ палеологѣ... **Щ**объ умно вписе
Лн всѣмъ **К**нигѣ **С**вѣиѣ села. **Д**роздо. **Н**лѣ инѣ **М**анастирѣ.
Прото мы прозвѣстѣю видѣти садшнѣю быти для многѣ
 прнѣи. шобъ слнве для ухаби божнѣи для певности речѣи. рече
 то мѣти. и позволѣемъ, а быти села вѣчно прнто манас
 тыри зовѣмъ пожнтками доннѣ належащнми зоста
 вати. такъ и рѣ шдвннѣ часовъ запродакѣ нашѣ зажнба.
А если бы хто села тѣ шдонматн смѣлѣ штого манасѣ
 ра и на свои пожнто шборочѣ. **Н**о такѣи несласловенѣ
 да судѣтъ всѣи вѣкѣ и всѣмъ шдѣи. и зашдѣи тѣса снами
 маѣтъ настрншномъ судн божомъ. **Л**очемъ тежѣ и чое
 мѣти а бы вѣто манастыри чернѣцовѣ дванацѣтъ пуста
 бы свѣтого великого **В**аснаѣ **п**рн архмандрите по
 ддѣгѣ греческого набоженства мишкали. для шпра
 вованн укалы божѣи и для бога моашѣтѣа за на прѣ
 ки нашѣ и потомки нашн вѣчне и нешдмѣнне.
Пнѣи **В**шѣстрошѣ **Г**окоу **Б**ожого шнарѣже
 на **ѣ**фѣ **М**ѣа **Д**екаврѣа **к**ѣ **ѣ**нѣ

Фундаційний привілей В.-К.Острозького Дорогобузькому монастиреві
(Острог, 1582)